

ОСНОВНИ ШКОЛА

„ПРЕТИСАВАЧ“

2022-26.

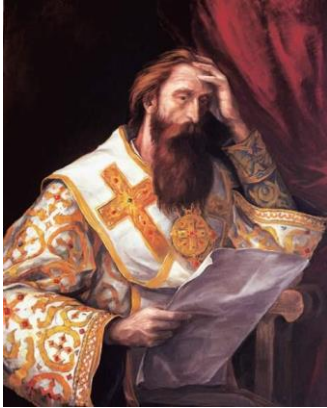
ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ИЗДВОЈЕНО ОДЕЉЕЊЕ - БУКОВИК

Основни подаци о школи

Основна школа „Свети Сава“
 Адреса: Хан Пијеска бб
 Место: 34300 Аранђеловац
 Округ: Шумадијски
 Телефон/Факс: +381 34 726 652
 E-mail: arsvetisava@ptt.rs;
arsvetisava@gmail.com
 Издвојено одељење: Буковик
 Телефон: +381 34 6 742 129
САДРЖАЈ

Историјат и кратак профил школе 4

Слика школе 4

Преглед постојећих ресурса школе 6

Материјално-технички ресурси школе 6

Информатичка, технолошка и мултимедијална опрема 8

Људски ресурси школе 9

Разредна настава 9

Продужени боравак за ученике првог и другог разреда.....10

Предметна настава.....11

Стручни сарадници.....11

Директор школе.....11

Административни радници.....12

Помоћно-техничко особље.....12

Циљеви школског програма13

Циљеви основног образовања и васпитања.....13

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања...14

Исходи14

Полазне основе15

Праћење остварености школског програма18

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

Школски програм се темељи на:

- **Закону о основама система образовања и васпитања** ("Службени гласник РС", бр. 88 од 29. септембра 2017, 27 од 6. априла 2018 - др. закони, 10 од 15. фебруара 2019, 6 од 24. јануара 2020, 129 од 28. децембра 2021..);
- **Закон о основној школи** (Службени гласник РС, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 - други закон и 10/2019 од 15.02.2019. и 129/21);
- **Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања**(„Просветни гласник“, бр. 10/04, 20/04, 1/05, 3/06, 15/06, 2/08, 2/10, 7/10, 3/11, 7/11, 1/13, 4/13, 14/13, 5/14, 11/14, 11/16 и 6/17);
- **Правилник о наставном плану и програму за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања** („Просветни гласник“, бр. 1/05, 15/06, 2/08, 2/10, 7/10, 7/11, 1/13 и 11/14 и 11/16);
- **Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања** („Просветни гласник“, број 10/17);
- **Правилник о наставном плану и програму за четврти разред основног образовања и Правилник о наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања** („Просветни гласник“, бр. 6/07, 2/10, 3/11, 1/13, 4/13, 11/16, 6/17, 8/17 и 9/17);
- **Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања**(„Просветни гла.бр. 15/2018, 18/2018, 3/2019, 3/2020, 6/2020 и 17/2021.)
- **Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања**(„Просв. гласник“, бр. 5/2019, 1/2020, 6/2020, 8/2020, 5/2021 и 17/2021.)
- **Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања**(„Просветни гласник“, бр. 11/2019, 2/2020, 6/2020, 5/2021 и 17/2021.);
- **Правилник о наставном плану и програму за ученике седмог и осмог разреда основног образовања и васпитања обдарене за математику** („Просветни гласник“, број 2/13);
- **Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за први разред основне школе**(„Просветни гласник „, број 5/01);
- **Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за трећи разред основне школе**(„Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 23/04)
- **Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за четврти разред основне школе**(„Просветни гласник“, број 9/05);

- **Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за пети разред основне школе**(„Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 9/05)
- **Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за седми разред основне школе**(„Просветни гласник РС“, број 2/08);
- **Правилник о наставном плану и програму предмета Верска настава за осми разред основне школе**(„Просветни гласник РС“, број 7/08);
- **Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика, природа и друштво**(„Просветни гласник“, број 5/11);
- **Правилник о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања** („Просветни гласник“, број 5/10);
- **Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик** („Службени гласник РС“, број 78/17);
- **Подршка развоју људског капитала и истраживању – Опште образовање и развој људског капитала Развионица; Оквир предметног курикулума – обавезни предмети у основном образовању;**
- **Општи протокол за заштиту деце од злостављања и занемаривања, Посебни протокол за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама;**
- **Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника** ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2012 и 6/2021-341 и други закони);
- **Препоруке за планирање образовно-васпитног рада у складу са новим програмима наставе и учења за основно образовање и васпитање, број 1272/2018, од 09.07.2018 године.**
- **Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи** (Правилник је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 30/2019 од 25.4.2019. године, ступио је на снагу 3.5.2019, а примењује се почев од школске 2019/2020. године.).
- **Правилник о посебном програму образовања и васпитања** („СЛ. Гласник РС“, бр. 110/2020/
- **Правилник о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставника, васпитача и стручног сарадника**("Службени гласник РС" бр109/21);

Школски програм обухвата облике образовно васпитног рада који се остварује кроз:

- **Планове наставе и учења основног образовања и васпитања, програме обавезних предмета, изборне програме и програме активности по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање, као и програме допунске и додатне наставе.**

- Програм културних активности школе, програм школског спорта и спортско-рекреативних активности, програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања; програм ваннаставних активности ученика; програм професионалне оријентације; програм здравствене заштите; програм социјалне заштите; програм заштите животне средине; програм сарадње са локалном самоуправом; програм сарадње са породицом; програм излета, екскурзија и наставе у природи; програм рада школске библиотеке; начин остваривања других области развојног плана школе који утичу на образовно-васпитни рад, програм безбедности и здравља на раду (ПРИЛОГ 1).

Историјат и кратак профил школе

У срцу Шумадије налази се наш град. Географски положај му је одредио да буде град богате историје, културе, традиције, природних богатстава....

Основан 30-тих година 19.века Аранђеловац од почетка буди интересовање свих. Због тога је јавни живот овог града увек био занимљив. У годинама које су пролазиле његови становници трудили су се да сачувају од заборава све његове вредности али су и покушавали да уведу многе иновације и тако га осавремене.

У Аранђеловцу постоји једна висока, три средње и пет основних школа а најмлађа је ОШ „Свети Сава“ основана 1990. године. Наиме од 01.09.1990.год. школско звоно огласило је почетак рада најмлађе основне школе „Свети Сава“, чиме је насеље Колонија на периферији града добило своју школу.

Пре тога радници и ученици ове школе припадали су ОШ „Светолик Ранковић“.

ОШ „Свети Сава“ (матична школа) је смештена на земљишту површине од око 2 хектара, а површина школе (I фаза изградње) је 1761 m². Око школске зграде је лепо уређено и пространо двориште које заузима територију од 0.61,52 h.

У саставу ове школе налази се и осморазредна школа у Буковику, као издвојено одељење школе „Свети Сава“ чија је површина 756 m² а површина дворишта износи 0.52,44h.

Слика школе

Школа не одступа од своје основне функције да образује, васпитава, подржава, негује, бодри и изводи генерације на прави пут.

Основна школа „Свети Сава“ је школа у коју ученици воле да долазе, школа у којој се негује позитивна људска атмосфера као предуслов добре сарадње и успешне комуникације међу свим актерима школе. Оно по чему смо препознатљиви јесте:

- Светосавска свита – јединствен начин прославе савиндана у Србији у којој учествују сви наши ученици и наставници. Свита се одржава већ петнаест година и прерасла је у манифестацију града Аранђеловца;
- Едукативни камп у селу Гараши који се традиционално организује за ученике седмог и осмог разреда у септембру, а у месецу мају за ученике петог и шестог разреда;

- Лепо уређено и ограђено школско двориште са балон халом и отвореним спортским теренима (награда Туристичког савеза за најлепше уређено школско двориште);
- Школа смо са најмањим бројем ученика са проблемима у понашању и настојимо да одржимо тај рејтинг;
- Продужени боравак за ученике првог и другог разреда у матичној школи и издвојеном одељењу у Буковику;
- Двојезична настава - од школске 2018/2019.године у једном одељењу седмог разреда изводи се двојезична настава на српском и енглеском језику. Двојезична настава се реализује на часовима математике, информатике и физичког васпитања. Наставници који изводе овај вид наставе имају одговарајуће знање језика на нивоу Б1/ Б2 а проценат двојезичне наставе изводи се у обиму 31%. Школа је благовремено поднела захтев Министарству, прибавила сагласност наставника, тестирала ученике, доставила елаборат, доказ о нивоу знања страног језика и тиме испунила све услове за добијање овог решења;

... Циљ нам је да школа буде препознатљива, привлачна за ученике и наставнике, модерно опремљена са богатом понудом садржаја, отворена за сарадњу са родитељима, локалном заједницом и стручним институцијама, школа у којој су ученици и наставници мотивисани за рад и у којој се ученици оспособљавају за целоживотно учење.

Преглед постојећих ресурса школе

Материјално-технички ресурси школе

Наша школа се издваја и по својој архитектонској грађи јер је јединствена у општини по учионицама у четири нивоа са унутрашњим терасама и погледом у небо. Како ђаци, тако и просветни радници ту црпе енергију, знање и мудрост и успешно корачају путевима традиције утемељене културе савремене науке и технике.

Матична школа има девет класичних учионица- од којих је једна радионица за Техничко образовање, а једна учионица за информатику и рачунарство, наставничку канцеларију, кухињу са трепезаријом, просторију за продужени боравак и пет помоћних просторија. У једној је смештена библиотека, у другој кабинет за информатику и рачунарство, у трећој школски разглас, у четвртој синдикална канцеларија, док је пета канцеларија стручних сарадника.

Од просторија намењених за кабинете за смештај наставних средстава и помагала, две су претворене у канцеларије директора школе, правну службу и шефа рачуноводства, док су две остављене за наставна средства и помагала.

У школском дворишту има два спортска терена . На једном од њих је постављена монтажна спортска хала, док су на другом изграђене трибине и осветљење.

Издвојено одељење у Буковику има 4 учионице, кабинет за информатику, библиотеку, просторију за продужени боравак, просторију у којој се налази наставничка канцеларија, и помоћну просторију у којој је ћачка кухиња. Од спортских терена у школском дворишту налазе се терени за кошарку, одбојку и фудбал, као и атлетска стаза.

Свака учионица има функционалан намештај (школске клупе), по један рачунар и белу таблу. У две учионице у матичној школи и једној у издвојеном одељењу у Буковику постављене су паметне табле.

Информатичка, технолошка и мултимедијална опрема

Од опреме школа поседује:

Школски разглас

Озвучење

Информатички кабинет – 2 комада

Штампач ласерски – 4 комада

Скенер – 2 комада

Телевизор – 1 комад

Касетофон – 3 комада

Ел. клавир-1 комад

Дијапројектор – 2 комада

Епископ – 1 комад

Географске карте – 30 комада

Писаћа машина – 1 комад

Флипчарт – 2 комада

Фотокопир апарат -5 комада

Пластификатор- 1 комад

Бела табла – 10 комад

Паметна табла – 3 комада

Видео пројектор – 5 комада

Људски ресурси школе

Нашу школу чине:

Разредна настава

Редни број	Име и презиме наставника	Стручна спрема	Одељење	Радни стаж
1.	Слађана Гавриловић	Професор разредне наставе	1 ₁	17
2.	Ђорђе Живановић	Наставник разредне наставе	1 ₂	5
3.	Бојана Дулановић	Професор разредне наставе	1 ₆	29
4.	Весна Милошевић	Професор разредне наставе	2 ₁	34
5.	Драгана Шарковић	Професор разредне наставе	2 ₂	34
6.	Никица Томић	Професор разредне наставе	2 ₃	23
7.	Драгана Јаћимовић	Професор разредне наставе	3 ₁	13
8.	Тања Спасић	Наставник разредне наставе	3 ₂	23
9.	Весна Јовичић	Професор разредне наставе	3 ₆	35
10.	Вања Стевановић	Професор разредне наставе	4 ₁	34
11.	Слађана Милијановић	Професор разредне наставе	4 ₂	21
12.	Ружица Богуновић	Професор разредне наставе	4 ₆	24

Продужени боравак за ученике првог и другог разреда

Редни број	Име и презиме наставника	Стручна спрема	Место	Радн и стаж
1.	Десанка Величковић	Професор разредне наставе	Матична школа	16
2.	Весна Живковић	Професор разредне наставе	Матична школа	36

3.	Валентина Милетић	Професор разредне наставе	Буковик	37
----	-------------------	---------------------------	---------	----

Предметна настава

Редни број	Име и презиме наставника	Стручна спрема	Проценат радног времена	Радни стаж
1.	Светлана Лекић	Професор српског језика	100%	30
2.	Јасминка Ђаловић	Професор српског језика	100%	20
3.	Гордана Миловановић	Професор српског језика+ГВ	100%	35
4.	Небојша Стевановић	Наставник енглеског језика	106%	35
5.	Милица Миљковић	Професор енглеског језика	103%	22
6.	Јелена Тимотијевић	Професор енглеског језика	45%	16
7.	Наташа Петронијевић	Професор шпанског језика	44%	13
8.	Слађана Секулић	Професор немачког језика	89%	15
9.	Јасмина Матовић	Наставник ликовне културе	75%	16
10.	Сандра Вукоје	Наставник музичке културе	25	16
11.	Иван Сарић	Наставник музичке културе	50	
12.	Милица Вукашин	Професор историје	75%	10
13.	Сандра Перишић	Професор историје	35%	19
14.	Данијела Ђурић	Професор географије	100%	9
15.	Марко Јаћимовић	Професор географије	5%	5
16.	Ана Рајнхофер	Професор физике	20%	12
17.	Сава Илић	Професор физике	40%	42
18.	Милица Обрадовић	Наставник математике	100%	4
19.	Милорад Шуковић	Наставник математике	100%	34
20.	Ђорђе Чолић	Наставник математике	67%	9
22.	Радослава Васиљевић	Професор биологије	100%	35
23.	Валентина Јакимова	Наставник хемије	20%	29
24.	Верица Карић Томасовић	Професор хемије	20%	20
25.	Верица Божовић	Професор хемије	20%	18
26.	Александар Јакимов	Наставник техничког и информатичког образовања	75%	8
27.	Виолета Ђаловић	Машински инжењер	40%	21
28.	Милорад Миљковић	Професор физичког васпитања	90%	20
29.	Катарина Марићевић	Професор физичког васпитања	90%	18
30.	Милан Спасојевић	Професор информатике и рачунарства	50%	14
31.	Војин Милосављевић	Вероучитељ	90%	18

32.	Ђорђе Дончић	Грађанско васпитање	15%	6
33.	Маја Милосављевић	Француски језик	10%	5

Стручни сарадници

Редни број	Име и презиме сарадника	Стручна спрема	Проценат радног времена	Радни стаж
1.	Гордана Дражић	Педагог	100%	14
2.	Андријана Јокић	Психолог	50%	8
3.	Нела Стојиљковић	Професор шпанског језика	30%	6
4.	Маја Милосављевић	Професор француског језик	20%	5

Директор школе

Редн и број	Име и презиме директора школе	Стручна спрема	Проценат радног времена	Радни стаж
1.	Милица Јовановић	Професор шпанског језика	100%	13

Административни радници

Редн и број	Име и презиме административног радника	Стручна спрема	Проценат радног времена	Радни стаж
1.	Ана Кошчичарић	Правни факултет	100%	36
3.	Гордана Николић	Пољопривредни факултет - агроекономија	100%	18
4.	Виктор Хочевар	Гимназија	100%	27

Помоћно-техничко особље

Редн и број	Име и презиме радника	Стручна спрема и занимање	Проценат радног времена	Радни стаж
1.	Предраг Радић	3. степен – котлар и домар	100%	32
2.	Душан Станковић	4. степен-гимназија	100%	30
3.	Наталија Милојевић	Основна школа- хигијеничар	100%	31
4.	Слађана Димитријевић	Средња економска школа- хигијеничар	100%	23
5.	Славица Перовић	Основна школа- хигијеничар	100%	19
6.	Жаклина Стевановић	Основна школа- хигијеничар	100%	22
7.	Слађана Јосиповић	Први степен- сервирка	100%	31
8.	Перица Станисављевић	Средња машинска школа- котлар и домар	100%	32
9.	Ивана Петронијевић	Основна школа- хигијеничар	100%	4
10.	Ранка Јовановић	Основна школа- хигијеничар	100%	34
11.	Данијела Подунавац	Четврти степен- кувар	100%	14

ЦИЉЕВИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Школским програмом се остварују циљеви основног образовања и васпитања, Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања, исходи образовања и васпитања и стандарди постигнућа ученика.

Циљеви основног образовања и васпитања

Основни циљеви основног образовања и васпитања су:

- 1) обезбеђивање добробити подршка celovitom развоју ученика
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за celoviti развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потреба неговања и развоја физичких способности
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење и међупредметних компетенција у складу са развојем савремене науке и технологије
- 10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства
- 13) развијање позитивних људских вредности
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрадне равноправности, толеранције и уважавање различитости
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања

18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засновање на знањ

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања

Циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама је динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите реалне контексте који захтевају њихову функционалну примену.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака и неопходне свим ученицима за лично остварење и развој, укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања у Републици Србији су:

- 1) компетенција за учење
- 2) одговорно учешће у демократском друштву
- 3) естетичка компетенција
- 4) комуникација
- 5) одговоран однос према околини
- 6) одговоран однос према здрављу
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву
- 8) рад са подацима и информацијама
- 9) решавање проблема
- 10) сарадња
- 11) дигитална компетенција

Исходи

Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће:

- 1) имати усвојен и интегрисани систем научно заснованих знања о природи и друштву и бити способни да тако стечена знања примењују и размењују
- 2) умети да ефикасно усмено и писмено комуницирају на српском, односно на српском и језику националне мањине и најмање једном страном језику користећи се разноврсним вербалним, визуелним и симболичким средствима
- 3) бити функционално писмени у математичком, научном и финансијском домену
- 4) умети да ефикасно и критички користе научна знања и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини
- 5) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање
- 6) бити оспособљени за самостално учење
- 7) бити способни да прикупљају, анализирају и критички процењују информације
- 8) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања
- 9) бити спремни да прихвате изазове и промене уз одговоран однос према себи и својим активностима
- 10) бити одговорни према сопственом здрављу и његовом очувању, примењивати усвојене здравствене навике неопходне за активан и здрав животни стил
- 11) умети да препознају и уваже људска и дечија права и бити способни да активно учествују у њиховом остваривању
- 12) имати развијено осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју
- 13) знати поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима

14) бити способни да ефикасно и конструктивно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице.

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРЕНОСТИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Начини праћења и вредновања образовне праксе

Праћење и вредновање треба обављати континуирано, уважавајући интересовања и активности ученика у процесу учења, а у складу са индивидуалним развојним способностима. При процесу праћења остваривања постављених циљева и задатака, као и постизању постављених стандарда, пожељно је што мање користити класичне писмене провере знања- контролне и писмене вежбе.

Успех ученика се оцењује бројчано и описно и подразумева заинтересованост, активно учешће у раду, формирање позитивних ставова о свету који нас окружује, усвајање и практичну примену стеченог знања током школске године.

у току сваког часа, кроз све активности и фазе (знање, ангажовање, однос према раду); кроз индивидуални рад, групни рад и комуникацију, контролне задатке – вежбе, примену стечених знања у остваривању садржаја наставних предмета и

САДРЖАЈ	ЦИЉЕВИ	АКТИВНОСТИ	ТЕХНИКЕ	ИНСТРУМЕНТИ	НОСИОЦИ АКТИВН.
- наставни план и програм - напредовање ученика - успешност и брзина савладавања наставних садржаја - примереност програма потребама ученика - адекватност наставних средстава - мотивисаност и укљученост ученика у рад	- анализирање и процењивање квалитета програма - унапређивање квалитета рада школе	- посматрање - запжање - испитивање - проверавање - дискусија - анализирање - презентовање резултата стручним активима - огледни часови - предавања - месечне консултације са надзорницима за осигурање квалитета - посете суседним школама и разменом искустава са њима - реорганизацију планова циљева, задатака, садржаја, активности и метода - израду тестова	- посматрање, анкетирање, интервјуисање, тестирање - анализирање документације - усмено (разговором, усменим излагањем ученика на задате теме, ученичким објашњавањем појава, процеса и појмова, јавним презентовањем самосталног или групног рада, дискусијама, расправама, усменим испитивањем групе или одељења у форми кратких питања и одговора) - писмено (диктати, краће писмено одговарање, писмени тематски радови, контролни задаци, пригодни неформални тестови) - ученички радови и продукти ученичких активности везано за разна истраживања проблема - домаћи радови - разговор са ученицима у сегментима процеса учења и наставе - задовољство ученика на часу	- анегдотске белешке - чек листе - анкете - разговори - тестови - дневник рада - извештаји - ученички радови	наставници, ученици, родитељи, педагошко- психолошка служба школе, стручне институције, директор, просветне власти...

активности које их допуњују.